

Keuzeprocessen

In het Bacheloronderwijs van de TU/e is veel keuzeruimte ingebouwd. Dit betekent dat je als student te maken krijgt met een continu, cyclisch keuzeproces. Dat proces is hieronder weergegeven:

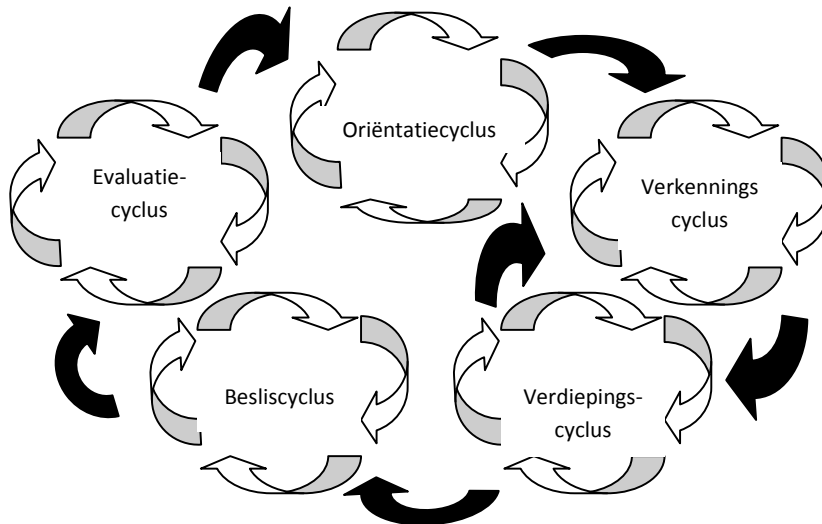

Fig. 1 Geïntegreerd (studie)keuzemodel

In de **oriëntatiecyclus** denk je na over je interesses en competenties en pas je een vorm van zelfanalyse toe, al dan niet ondersteund door je omgeving en gecoacht door je docentcoach. Hierdoor word je je bewust van je sterke en zwakke kanten.

Voorbeeldvragen voor de *oriëntatiecyclus* zijn:

1. Welke vakken vond je interessant op het VWO?
2. Waar loop jij nou echt warm voor? Wat vind je echt leuk om te doen (vrije tijd)? Hoe heb je dit meegenomen in je studiekeuzeproces? Met andere woorden wat zie je van die passie(s) terug in je studiekeuze?
3. Waar denk je dat je goed in bent? Wat is een valkuil voor jou? (kernkwadrant Offman)
4. Waar twijfel je over?
5. Hoe kan de TU/e jou faciliteren in het bereiken van jouw persoonlijke doelen?
6. Wat verwacht je van je coach?

In de **verkenningscyclus** zoek je naar keuzealternatieven (vakken, beroepen, opleidingen) die aansluiten bij de interesses en competenties uit de oriëntatiecyclus. Informatie over de keuzealternatieven is hierbij van belang. Op basis van een eerste gevoel (onderbuikgevoel, intuïtie) selecteer je beroepen en opleidingen. Je stelt bijvoorbeeld een lijst samen van potentiële keuzemogelijkheden. De reflectie hierop vindt vaak onbewust plaats. Wanneer je jezelf actief afvraagt wat je precies wel of niet beweegt het specifieke vak, beroep of opleiding te selecteren, geeft dat jou inzicht in je motivatoren (specifieke en persoonlijke criteria die voor jou van doorslaggevend belang kunnen zijn in het keuzeprocess).

Voorbeeldvragen voor de *verkenningscyclus* zijn:

1. Welke vakken lijken je het meest interessant? Welke vakken lijken je het minst interessant?
2. Wat spreekt je aan van dit keuzealternatief?
3. Waarom denk je dat dit alternatief bij jou past?
4. Wat denk je dat moeilijk gaat worden tijdens het studeren?
5. Waartoe denk je dat deze opleiding je opleidt?
6. Weet je al wat je wilt worden?
7. Hoe denk je dat een gemiddelde werkdag van iemand die deze opleiding heeft afgerond eruit ziet?
8. Waar wil je over 5 jaar staan? Wat wil je geleerd hebben?

Deze motivatoren spelen een belangrijke rol in de **verdiepingscyclus**. Aan de hand van de reflectie op specifieke criteria worden de alternatieven uit de verkenningscyclus nader overwogen. Je zoekt actief de benodigde informatie. Je maakt bijvoorbeeld een persoonlijke afspraak met een studieadviseur, interviewt een student of docent, doet onderzoek naar de onderwijsstof die behandeld zal worden in het specifieke vak. Ook in de verdiepingscyclus gaat het vereenvoudigingsproces door. In deze cyclus vallen mogelijkheden af of worden bevestigd en versterkt door de informatie die je hebt ingewonnen. Het is mogelijk dat je gedurende dit keuzeprocess wisselt tussen de verkenningscyclus en de verdiepingscyclus of zelfs in beide cycli actief bent.

Na de wisselwerking tussen verkennen en verdiepen is de volgende fase de **besliscyclus**. Naarmate mogelijkheden afvallen of versterkt worden, blijft mogelijk één alternatief over. Hier valt dan de keuze op. In andere gevallen wordt de besliscyclus gekenmerkt door twijfel, bijvoorbeeld als twee of meer keuzealternatieven veel op elkaar lijken en alle in sterke mate aansluiten bij jouw interesses en competenties. Het traditionele, rationele beslissen kan dan uitkomst bieden, lijstjes met voor- en nadelen die zich niet beperken tot inhoud. Randvoorwaarden als tijdstip, toetsingsmethoden en onderwijsruimten kunnen hier mogelijk een doorslaggevende rol spelen.

Voorbeeldvragen voor de *besliscyclus* zijn:

1. Hoe ga je een keuze proberen te maken uit deze alternatieven? (actieplan opstellen, bijv. bezoeken studieadviseurs, in gesprek met studenten die het betreffende vak/keuzepakket al eens hebben gevolgd, etc).
2. Wanneer heb je voldoende informatie? M.a.w. wanneer kun je kiezen?
3. Wat heb je van mij nodig in dit proces?

In de **evaluatiecyclus** reflecteer je kritisch op het voorgaande keuzeproces. Je toetst het beeld van het keuzealternatief met de werkelijkheid. Ook vraag je je af of er bijvoorbeeld bepaalde acties of zelfs hele fasen overgeslagen zijn. Het is een startpunt om het nieuwe keuzeproces in te richten.

Voorbeeldvragen voor de *evaluatiecyclus* zijn:

1. Beschrijf eens hoe jouw studiekeuzeproces is verlopen.
2. Hoe kijk je terug op je vorige keuzeproces?
2. Welke alternatieve opleidingen heb je overwogen, waarom zijn deze afgefallen?
3. Waarom heb je voor deze opleiding gekozen?
4. Hoe heb je je georiënteerd op de TU/e (opleiding)?
5. Hoe ziet het eerste jaar er volgens jou uit?
6. Kun je een paar vakken noemen die je in je eerste jaar gaat krijgen?
7. Wat denk jij dat belangrijk is om te doen in het eerste jaar van je studie?